

POVERLJIVO

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ЗА ПИЈАЧНЕ УСЛУЖЕ
„ТРЖНИЦА” с.р.о.
Број 3617/2014
26. 9. 2014 год.
Н И Ш

**ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ЗА ПИЈАЧНЕ УСЛУЖЕ “ТРЖНИЦА”, НИШ**

ПИСМО РУКОВОДСТВУ

**О ГОДИШЊИМ ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА
ЗА 2013. ГОДИНУ**

POVERLJIVO

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ZA PIJAČNE USLUGE "TRŽNICA", NIŠ

Gospodin Radovan Milojević, direktor

Niš, Đuke Dinić broj 4.

U Beogradu, 23. maja 2014. godine

Predmet: Pismo rukovodstvu o godišnjim finansijskim izveštajima za 2013. godinu

Uvodne napomene

1. U skladu sa zaključenim ugovorom izvršili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja za 2013. godinu Javnog komunalnog preduzeća za pijačne usluge „Tržnica“, Niš, (dalje u tekstu: Preduzeće).

2. Naša uobičajena praksa, a takođe i jedan od zahteva Međunarodnih standarda revizije, je da po obavljenoj reviziji u posebnom Pismu rukovodstvu (dalje u tekstu: Pismo) iznesemo pitanja koja po našem mišljenju zaslužuju da budu predmet Vašeg razmatranja.

Osnovni ciljevi i postupci obavljanja revizije

3. Revizija godišnjih finansijskih izveštaja obuhvata ispitivanje, proveru i ocenu primenjenih računovodstvenih postupaka i procena i na osnovu njih iskazanih iznosa u godišnjim finansijskim izveštajima i učinjenih obelodanjivanja u napomenama uz godišnje finansijske izveštaje, a u cilju izražavanja revizorskog mišljenja o godišnjim finansijskim izveštajima.

4. Revizija je obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i relevantnom domaćom regulativom. Obim i postupke ispitivanja u toku vršenja revizije sveli smo na nivo koji smo u datim okolnostima smatrali dovoljnim sa stanovišta izražavanja mišljenja o godišnjim finansijskim izveštajima. S obzirom da je obavljena revizija bazirana na testiranju uzoraka, revizorsko mišljenje pruža visok stepen uveravanja, ali ne i apsolutno uveravanje o istinitosti i objektivnosti godišnjih finansijskih izveštaja i fer prezentaciji godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji. Iz istog razloga slabosti, nepravilnosti i propusti koje iznosimo u ovom Pismu su oni koji su utvrđeni u okviru navedenog obima ispitivanja i ne moraju biti i jedini postojeći.

Izveštavanje

5. Nakon izvršene revizije izdajemo Izveštaj nezavisnog revizora o godišnjim finansijskim izveštajima koji sadrži mišljenje o istinitosti i objektivnosti i Vaše godišnje finansijske izveštaje u prilogu. Revizorski izveštaj je strogo formalizovan u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, namenjen je prvenstveno eksternim korisnicima i ima karakter potvrde o usklađenosti godišnjih finansijskih izveštaja sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Obveznici revizije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, obavezni su da usvojene godišnje finansijske izveštaje sa mišljenjem revizora dostave do 30. septembra Agenciji za privredne registre.

6. Pismo, za razliku od statutarnog revizorskog izveštaja koji je javni dokument, predstavlja poverljiv dokument. Namera mu je da rukovodstvu naručioca pruži dodatne informacije u vezi sa uočenim nepravilnostima kvalifikovanim u revizorskom izveštaju, kao i na slabosti sistema internih kontrola koje su dovele ili mogu dovesti do grešaka ili zloupotreba. Revizorski testovi su dizajnirani na način da pribave dovoljno dokaza za potvrđivanje ili osporavanje pozicija godišnjih finansijskih izveštaja, a ne u prevashodnom cilju otkrivanja zloupotreba ili kriminalnih radnji. Ipak, ukoliko tokom vršenja revizije naiđemo na takve pojave, naša je obaveza da Vas o tome informišemo.

Mišljenje o istinitosti i objektivnosti godišnjih finansijskih izveštaja

7. U ovom delu Pisma sumirane su i detaljnije obrazložene konstatacije od značaja za izraženo revizorsko mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima na dan 31.12.2013. godine, odnosno za 2013. godinu.

8. Na osnovu obavljene revizije, uzimajući u obzir suštinu i materijalni značaj eventualno uočenih nepravilnosti, ili eventualnih ograničenja u obimu izvršenog posla, revizor u skladu sa Međunarodnim standardima revizije izražava svoje profesionalno mišljenje kao jedno od sledećih: pozitivno mišljenje, mišljenje sa rezervom, negativno mišljenje ili uzdržavajuće mišljenje. Po potrebi, revizor može modifikovati napred navedena mišljenja skretanjem pažnje na neku, po njegovom mišljenju, značajnu činjenicu koja ne predstavlja kvalifikaciju, već joj je cilj da doprinese pravilnijem razumevanju godišnjih finansijskih izveštaja od strane njihovih korisnika.

8.1. S obzirom da smo u godišnjim finansijskim izveštajima utvrdili materijalno značajna odstupanja u odnosu na suštinu i zakonitost iskazanih podataka u godišnjim finansijskim izveštajima u odnosu na opšte prihvaćena računovodstvena načela i propise, u Izveštaju nezavisnog revizora o izvršenoj reviziji godišnjih finansijskih izveštaja konstatovano je da godišnji finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno finansijsku poziciju Preduzeća, osim za iznete rezerve, odnosno dato je **mišljenje sa rezervom**, uz skretanje pažnje na neregistrovani osnovni kapital kod Agencije za privredne registre.

9. U nastavku dajemo detaljnije obrazloženje iznetih kvalifikacija u revizorskom mišljenju i učinjenog skretanja pažnje, kao i nepravilnosti koje zbog malog materijalnog značaja nisu kvalifikovane u revizorskom mišljenju, ali na ovaj način želimo da vam ukažemo na njih. Takođe, dajemo i preporuke za njihovo korigovanje (gde je to moguće), ili sprečavanje njihovog ponavljanja u budućnosti.

9.1. Obrazloženje iznetih kvalifikacija i učinjenog skretanja pažnje u revizorskom mišljenju:

9.1.1. **Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini u vezi sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške (Nivo značaja: Visok)**

Nalaz: U paragrafu Osnov za izražavanje mišljenja sa rezervom Izveštaja nezavisnog revizora izneli smo da su zbog greške u popunjavanju obrazaca u koloni prethodna godina:

- više iskazane u bilansu stanja Ostale kratkoročne obaveze (AOP 120) u iznosu od RSD 12.601 hiljada, a manje Dugoročna rezervisanja (AOP 112) u istom iznosu;
- više iskazani u bilansu uspeha Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (AOP 210) u iznosu od RSD 12.601 hiljada, a manje Troškovi amortizacije i rezervisanja (AOP 211) u istom iznosu.

4. pregled
4. kor.
3. p.

Korekcije materijalno značajnih grešaka po osnovu izveštaja revizora za 2012. godinu sprovedene su u 2013. godini u glavnoj knjizi, a pri tom u finansijskim izveštajima za 2013. godinu nije izvršeno retroaktivno usklađivanje podataka za 2012. godinu u koloni prethodna godina bilansa uspeha, odnosno netačno je izvršeno retroaktivno usklađivanje podataka za 2012. godinu u koloni prethodna godina bilansa stanja, na odgovarajućim pozicijama (AOP) u finansijskim izveštajima.

Preporuka: U skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom 8 – Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške trebalo je da u bilansu uspeha i bilansu stanja za 2013. godinu ispravite podatke u koloni prethodna godina, tako da oni prikažu rezultat poslovanja i finansijski položaj Preduzeća kao da se greška nije ni desila.

Odgovor rukovodstva:

9.1.2. Odložene poreske obaveze u vezi sa MRS 12 – Porez na dobitak (Nivo značaja: Visok)

Nalaz: U paragrafu Osnov za izražavanje mišljenja sa rezervom Izveštaja nezavisnog revizora izneli smo da nismo se mogli uveriti u obračunati iznos odloženih poreskih obaveza, zbog toga što nismo mogli potvrditi obračun poreske amortizacije, odnosno neotpisanu vrednost stalnih sredstava po poreskim propisima.

Naime, Preduzeće je utvrdilo odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 20.020 hiljada (po nama RSD 20.869 hiljada), ali nije sproveo knjiženja kojima bi svelo odložene poreske obaveze na navedeni iznos, zbog toga što i samo nije sigurno u obračun poreske amortizacije, zbog nepostojanja programa za njen obračun. Tek nakon nabavke programa i ponovnog preračuna poreske amortizacije od 2004 - 2014. godine biće tačno utvrđena neotpisana vrednost osnovnih sredstava po poreskim propisima. U postupku revizije i sami smo utvrdili nepravilnosti u obračunu poreske amortizacije (o zbirnom obračunu poreske amortizacije građevinskih objekata umesto pojedinačnom izvestili u Pismu rukovodstvu za prethodnu godinu). Osim toga, nabavna vrednost građevinskih objekata je u prethodnoj godini iskazana po procenjenim vrednostima u iznosu od RSD 332.231 hiljada, dok je u 2013. godini svedena na knjigovodstvenu vrednost od RSD 196.667 hiljada. Što se opreme tiče početni saldo pojedinih grupa u 2013. godini ne slaže se sa neotpisanom vrednošću na kraju prethodne godine.

Preporuka: Izvršiti preračun poreske amortizacije.

Odgovor rukovodstva:

9.1.3. Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini kod Izveštaja o promenama na kapitalu u vezi sa MRS 8 – Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške (Nivo značaja: Visok)

Nalaz: U paragrafu Osnov za izražavanje mišljenja sa rezervom Izveštaja nezavisnog revizora izneli smo da u Izveštaju o promenama na kapitalu nepravilno je prikazana korekcija gubitka po nalazu revizora za 2012. godinu kao povećanje u prethodnoj godini, umesto da bude prikazano kao ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini u iznosu od RSD 18.357 hiljada.

Preporuka: Potrebno je da u korigovanim finansijskim izveštajima, koje ste dužni da dostavite Agenciji za privredne registre do 30. septembra 2014. godine, izvršite korekciju podataka u Izveštaju o promenama na kapitalu u skladu sa sledećim pregledom:

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2013. godine

red.broj	OPIS	Gubitak do visine kapitala (grupa 35) JKP TRŽNICA NIŠ	Gubitak do visine kapitala (grupa 35) REVIZIJA
1	AOP	518	518
	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012.	20.220	20.220
2	AOP	519	519
	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –povećanje		18.538
3	AOP	520	520
	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini –smanjenje		
4	AOP	521	521
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012 (r.br.1+2-3)	20.220	38.758
5	AOP	522	522
	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	44.039	25.501
6	AOP	523	523
	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	20.220	20.220
7	AOP	524	524
	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (r.br. 4+5-6)	44.039	44.039
8	AOP	525	525
	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini -povećanje		
9	AOP	526	526
	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini -smanjenje		
10	AOP	527	527
	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2013 (r.br.7+8-9)	44.039	44.039
11	AOP	528	528
	Ukupna povećanja u tekućoj godini	6.628	6.628
12	AOP	529	529
	Ukupna smanjenja u tekućoj godini		
13	AOP	530	530
	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2013(r.br. 10+11-12)	50.667	50.667

9.1.4. Napomene uz finansijske izveštaje (Nivo značaja: Srednji)

Nalaz: U paragrafu Osnov za izražavanje mišljenja sa rezervom Izveštaja nezavisnog revizora izneli smo da Napomene uz godišnje finansijske izveštaje ne sadrže sva potrebna obelodanjivanja koja se zahtevaju Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Nije obelodanjena korekcija početnog stanja - materijalno značajni efekti promene računovodstvenih politika i naknadno utvrđenih grešaka kojim su korigovani retroaktivno uporedni podaci u godišnjim finansijskim izveštajima za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2012. godine.

Nisu obelodanjene značajne računovodstvene politike, i nisu izvršena obelodanjivanja za sledeće pozicije godišnjih finansijskih izveštaja: troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi, troškovi amortizacije i rezervisanja, ostali poslovni rashodi, nisu prikazane promene na nekretninama postrojenjima, opremi i investicionim nekretninama i nije obelodanjena zaloga na opremi. Nisu obelodanjena potraživanja, geografski raspored kupaca, procenat neusaglašenosti potraživanja i obaveza, kumulirani iznos gubitka. Takođe, pogrešno je data napomena da je osnovni kapital registrovan kod APR.

***Preporuka:** Napomene uz finansijske izveštaje su od posebnog značaja za pravilno razumevanje finansijskih izveštaja od strane njihovih korisnika, a u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji predstavljaju poseban finansijski izveštaj o kome je revizor u obavezi da izrazi svoje mišljenje. Potrebno je da u korigovanim finansijskim izveštajima izvršite korekciju napomena uz finansijske izveštaje, kao i da ubuduće više pažnje posvetite njihovom sastavljanju.*

Odgovor rukovodstva:

9.1.5. Osnovni kapital nije u potpunosti registrovan kod Agencije za privredne registre (Nivo značaja: Srednji)

Nalaz: U Izveštaju nezavisnog revizora skrenuli smo pažnju, ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje u paragrafu Mišljenje sa rezervom, na napomenu 5.1. uz godišnje finansijske izveštaje, u kojoj je obelodanjeno da osnovni kapital, koji je u godišnjim finansijskim izveštajima za 2013. godinu iskazan u iznosu od RSD 12.460 hiljada, registrovan u Agenciji za privredne registre u iznosu od 100,00 dinara, i da je procedura registracije ukupnog osnovnog kapitala u toku.

Odlukom o osnivanju Preduzeća od dana 17.06.2013. godine definisano je članom 9. da osnovni kapital Preduzeća koji će biti unet kao registracioni podatak kod Agencije za privredne registre iznosi 100,00 dinara (što je i učinjeno), a da će usklađivanje registrovanog kapitala sa kapitalom iskazanim u godišnjim finansijskim izveštajima biti izvršeno u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i propisima kojima se uređuje registracija privrednih subjekata.

***Preporuka:** potrebno je da nastavite sa započetom procedurom registracije, kako bi imali usklađen iznos osnovnog kapitala u poslovnim knjigama i finansijskim izveštajima sa osnovnim kapitalom registrovanim kod Agencije za privredne registre.*

Odgovor rukovodstva:

9.2. Objašnjenje pitanja koje zbog malog materijalnog značaja nisu kvalifikovana u revizorskom mišljenju:

9.2.1. Obaveze prema gradskim robnim rezervama (Nivo značaja: Nizak)

Nalaz: Nije dobro utvrđen iznos obaveze, kao ni razgraničenje kratkoročnih i dugoročnih obaveza prema Gradskim robnim rezervama. Naime, ukupna obaveza prema Gradskim robnim rezervama grada Niša utvrđena je u iznosu od RSD 7.818 hiljada, od čega je na dugoročnim obavezama (konto 4199) iskazano 2.618 hiljada a na kratkoročnim obavezama (konto 4255) RSD 5.200 hiljada. Na osnovu uvida u dokumentaciju utvrđeno je da obaveza na dan 31.12.2013. godine iznosi 90.624 kg što po poslednjoj poznatoj ceni od 69,12 dinara iznosi RSD 6.264 hiljade što je za RSD 1,554 hiljade manje od iskazanog iznosa.

Aneksom II sporazuma definisan je plan otplate po kome bi u 2014. godini trebalo vratiti RSD 1.200 hiljada (na kontu 425 iskazano je RSD 5.200 hiljada, što je za RSD 4.000 više od utvrđenog iznosa) dok bi u periodu 2015 do 2019 trebalo vratiti ostalih RSD 5.064 hiljade (na kontu 419 iskazano je RSD 2.618 hiljada što je za RSD 2.446 hiljada manje od utvrđenog iznosa).

Preporuka: Potrebno je da u narednom periodu više pažnje posvetite utvrđivanju i iskazivanju navedene obaveze.

Odgovor rukovodstva:

9.2.2. Odloženi poreski prihodi i rashodi (Nivo značaja: Nizak)

Nalaz: Zbog greške u popunjavanju obrasca bilans uspeha:

- Više su iskazani Odloženi poreski prihodi perioda (AOP 227) u iznosu od RSD 722 hiljade za tekuću godinu, i RSD 406 hiljada za prethodnu godinu.
- manje su iskazani Odloženi poreski rashodi perioda (AOP 226) u iznosu od RSD 722 hiljade za tekuću godinu, i RSD 406 hiljada za prethodnu godinu.

Preporuka: Potrebno je da u narednom periodu više pažnje posvetite popunjavanju finansijskih izveštaja.

Odgovor rukovodstva:

9.2.3. Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta (Nivo značaja: Nizak)

Nalaz: Gradsko građevinsko zemljište površine 75a 63m², koje se nalazi u državnoj svojini, a nad kojim Preduzeće ima pravo korišćenja, treba iskazati na ostalim nematerijalnim ulaganjima, a ne u vanbilansnoj evidenciji.

Preporuka: potrebno je da u narednom periodu postupite u skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike Sl.glasnik RS br. 118/2013 i izvršite preknjiženje iz vanbilansnih evidencija na ostala nematerijalna ulaganja (konto 014).

Odgovor rukovodstva:

9.2.4. Pitanje nastavka poslovanja (Nivo značaja: Nizak)

Nalaz: Preduzeće na dan 31. decembra 2013. godine ima izuzetno nepovoljan odnos obrtnih sredstava (RSD 14.703 hiljada) i kratkoročnih obaveza (RSD 150.647 hiljada). Nedostatak obrtnih sredstava iznosi RSD 135.944 hiljada (prethodne godine RSD 128.150 hiljada). Takvo stanje ukazuje na to da postoji bitna neizvesnost koja može da izazove značajnu sumnju u pogledu mogućnosti nastavka poslovanja po načelu stalnosti pravnog lica. Imajući u vidu da se radi o javnom preduzeću u državnom vlasništvu malo je verovatno da se nastavak poslovanja može dovesti u pitanje, pa zato u izveštaju nezavisnog revizora nismo skrenuli pažnju na to pitanje, ali Vam na ovaj način skrećemo pažnju na njega, kako bi na vreme preduzeli odgovarajuće mere radi prevazilaženja takvog stanja.

Funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola

10. Tokom sprovođenja procedura revizije godišnjih finansijskih izveštaja (koje nisu posebno uključivale snimanje i vrednovanje sistema internih računovodstvenih kontrola), nismo uočili slabosti u funkcionisanju računovodstvenog sistema i sistema internih računovodstvenih kontrola koje bi po našem mišljenju trebalo da budu predmet Vašeg razmatranja. Takođe, imajući u vidu izneto u tački 6. gore, nismo naišli na elemente zloupotreba, niti svesnog i tendencioznog kršenja zakonskih propisa.

Završne napomene

11. U ovom Pismu nismo iznosili manje značajna pitanja, koja su prodiskutovana sa nadležnim licima u postupku vršenja revizije.
12. Ovo Pismo predstavlja poverljivu informaciju namenjenu isključivo rukovodstvu Preduzeća. Njegova reprodukcija ili korišćenje u druge svrhe može se vršiti samo na bazi naše prethodne pismene saglasnosti.
13. Na kraju ističemo da smo tokom vršenja revizije imali punu pomoć i saradnju odgovornih lica i neposrednih izvršilaca Preduzeća, na čemu se i ovom prilikom zahvaljujemo.
14. Ukoliko su Vam potrebna bilo kakva dodatna objašnjenja ili komentari, budite slobodni da nam se obratite. Takođe Vas molimo da nas u pismenoj formi obavestite o preduzetim merama za otklanjanje eventualno uočenih nepravilnosti i slabosti.

S poštovanjem,

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor